METSÄNOMISTAJA

Tilanne oli ihan riittävän paha viime syksynä.
METSÄNEUVOJA ANTTI POIKELA, METSÄNHOITOYHDISTYS UUSIMAA

Kaarnakuoriaiset tuhoavat kuusitukkeja vauhdilla

Kuusikkoon iskeneet kaarnakuoriaiset romuttavat nopeasti kantorahahaaveet. Niiden jäljiltä kuusitukit kelpaavat enää polttoon.

Kaarnakuoriaiset käyvät metsänomistajan kukkarolle. Niiden hyökkäys pudottaa kuusitukin arvon kymmenesosaan.

Kaarnakuoriaiset ovat vaivanneet Salpausselän eteläpuolisia kuusikoita jo pari vuotta. Pahinta tuhoa ne ovat aiheuttaneet Iitin ympäristössä.

”Yksityismetsissä on jouduttu tekemään jopa 10 hehtaarin laajuisia torjuntahakkuita. Uusia kohteita näkyy koko ajan hakkuusuunnitelmissa”, kertoo Kymenlaakson metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Jari Ursin**.

Ursin arvioi, että jopa kymmenesosa alueen hakkuukertymästä on kaarnakuoriaisten pilaamaa. Se tarkoittaa 40 000–50 000 kuution menetyksiä.

Vanhat kuusikot kuoriaisten mieleen

Kuoriaiset koettelevat etenkin tiukoilla savipohjilla kasvavia vanhoja kuusikkoja. Kohdalle sattuva tuho kirpaisee metsänomistajaa ilkeästi.

Ursin kaivaa esille tyypillisen hakkuulistan tuhoalueelta. Leimikosta on kertynyt 2 300 kuutiota tukkia. Siitä 300 kuutiota on pilalla kaarnakuoriaisten takia.

”Metsänomistaja olisi saanut tuhopuista 55 euroa kuutiolta tukkina, mutta nyt ne on myytävä polttopuuna viidellä eurolla. Metsänomistajalta jäi siten saamatta 15 000 euron kantorahat.”

”Silti hakkuu oli hyvä tehdä nyt. Jos siinä olisi viivytelty, tuho olisi varmasti tuplaantunut.”

Kerta vuodessa ei enää riitä

Ursin neuvoo metsänomistajia seuraamaan tarkasti vanhojen kuusikoiden kuntoa. Enää ei riitä, että metsässä käy kerran vuodessa.

”Viimeistelin hiljan tila-arvioita metsätilasta, jonka kuuset vaikuttivat puoli vuotta aiemmin täysin terveeltä. Nyt tehdyn tarkistuskäynnin perusteella kuusikoista kolmasosa oli kaarnakuoriaisten tuhoamaa ja tila-arvio oli pistettävä uusiksi.”

MARKKU VUORIKARI

Vauhtiin päässeet kaarnakuoriaiset kuivattavat vanhat kuuset nopeasti.

Vakuutusten suosio kasvanut

Kaarnakuoriaisia on riittänyt vaivaksi asti myös Uudenmaan ja Päijät-Hämeen puolella. Esimerkiksi Orimattilaan kuuluvan Artjärven alueella on tehty laajoja torjuntahakkuita.

”Tilanne oli ihan riittävän paha viime syksynä. Talven aikana on korjattu vanhoja syntejä”, kertoo metsäneuvoja **Antti Poikela** Metsänhoitoyhdistys Uusimaasta.

Poikelan mukaan tuhot vaihtelivat suuresti. Jossain kuoriaiset olivat tappaneet vain muutaman puun. Toisessa paikassa torjuntahakkuun jäljiltä aukko kasvoi 10 hehtaariin.

”Taloudelliset tappiot ovat melkoisia. Se on havahduttanut metsänomistajat vakuuttamaan metsiään.”

Kaarnakuoriaiset iskevät kuusiin keväällä, kun ilmat lämpenevät pariinkymmeneen asteeseen. Tuore isku paljastuu kuusen kaarnan päälle ilmestyvästä purusta.

Lopulta kuuset alkavat kellastua ja niiden kaarna irtoaa.

”Odotan, että kevään tuhot alkavat paljastua samoihin aikoihin, kun metsänistutuskausi on kiivaimmillaan”, pohtii Poikela.

JARMO PALOKALLIO

FAKTAT

Iskee keväällä

Kaarnakuoriaiset iskevät kuusiin kevätkesällä, kun lämpötila nousee parinkymmenen asteen tienoille. Kirjanpainaja on noin viisi millimetriä pitkä tumma kaarnakuoriainen, joka lisääntyy järeiden kuusien kaarnan alla.

Hyönteisten saastuttama puu paljastuu runkoon ilmestyvistä vaaleasta purukasoista. Toukat kaivavat käytäviä kuoren alle ja kuivattavat puut. Nuoret vaaleanruskeat kuoriaiset viihtyvät puussa lokakuuhun.

Kaarnakuoriaiset lisääntyvät heikentyneissä puissa ja tuoreissa puupinoissa. Siksi myrskytuhopuut pitää korjata pois eikä pinoja saa säilyttää metsässä kesän yli. Tuhojen päästyä alkuun kuoriaiset iskevät terveisiin pystypuihin.

Kaarnakuoriaisten tuhot ovat viime vuosina keskittyneet Salpausselän eteläpuolelle. Suurimmat torjuntahakkuut ovat olleet kymmenien hehtaarien laajuisia.

Puukaupan muistot kirjaksi

Suomalaisen Kirjallisuuden seura ja Metsähistorian seura keräävät puun myyjien ja ostajien muistoja talteen. Niistä julkaistaan kirja, joka kuvaa kuinka puukaupat ovat muuttuneet vuosikymmenten aikana.

Puukaupan historia on perinteisesti liittynyt maatilan kokonaisuuteen, jossa rahavirta kulki metsästä pellolle päin, Helsingin yliopiston lehtori **Jaana Laine**.

Hänen mukaansa kirjoituksista olisi mielenkiintoista lukea, miten metsän irtautuminen maataloudesta on vaikuttanut puukaupan solmimiseen. Myös metsäteollisuuden keskinäiset puukaupat kiinnostavat tutkijoita.

Tutkimuskäyttöön koottavassa muistitiedossa ovat kaikkien puukauppamuistot ovat arvokkaita, eikä muistojen arvoa määritellä oikeinkirjoitussäännöillä.

Jokaisen puukauppaan osallistuneen muistoja tarvitaan. Arkistoon tallennettavat kirjoitukset ovat tärkeitä puukaupan historian ymmärtämisessä.

Luottamuksellisuus on muistitiedon kokoamisen ja käytön perusajatus.

Kaikkien osallistuneiden kesken jaetaan syksyllä 2012 palkintoina yhteensä 4 000 euroa.

Kirjoituksia voi lähettää 30.4.2012 saakka osoitteella: SKS, Puukauppamuistoja, PL 259, 00171 Helsinki tai sähköpostilla tiedostona osoitteella keruu@finlit.fi.

Tarkemmat kirjoitusohjeet *www.lusto.fi/seura/tutkimus/puukauppamuistoja_1.html*. Lisätietoja Jaana Laine (jaana.laine@helsinki.fi, p. (09) 191 247 09). **MT**